

Udenrigsministeriet

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
http://www.um.dk
Girokonto 3 00 18 06

Bilag

Sagsnummer

2021-19266

Kontor

EKN

18. maj 2021

SKRIFTLIG FORELÆGGELSE

Ekstraordinær uformel videokonference for udenrigsministre den 18. maj 2021

Dagsordenen for den ekstraordinære uformelle videokonference for udenrigsministre den 18. maj 2021 udgøres af ét punkt: *Udviklingen i Mellemøsten.*

Punktet forelægges hermed Folketingets Europaudvalg til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, der er oversendt til Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 1: Udviklingen i Mellemøsten

På den uformelle videokonference for EU's udenrigsministre den 18. maj 2021, der er blevet indkaldt med kort varsel, lægges op til en drøftelse af den aktuelle eskalering af konflikten mellem Israel og særligt Hamas med henblik på at drøfte, hvordan EU sammen med andre væsentlige aktører kan bidrage yderligere til en afslutning på konflikten.

Det vigtigste her og nu er at få nedtrappet voldshandlingerne, inden de kommer yderligere ud af kontrol, og forhåbentlig få skabt forudsætningerne for indgåelsen af en våbenhvile. Der foregår stor diplomatisk aktivitet fra bl.a. amerikansk side og fra EU's side, ligesom FN's Sikkerhedsråd har holdt flere møder. Også regionale aktører gør en stor indsats for at få afsluttet den igangværende konflikt, der koster mange menneskeliv - de fleste civile, herunder mange børn.

EU's udenrigsrepræsentant Borrell ventes på udenrigsministermødet at rapportere fra sine samtaler med bl.a. den palæstinensiske præsident Abbas og Israels udenrigsminister Ashkenazi, lige som han har været i kontakt med centrale regionale aktører som udenrigsministrene fra Egypten, Jordan og Tyrkiet. Borrell har også meldt offentligt ud, at den nyudnævnte særlige EU-udsending for fredsprocessen, Sven Koopmans, vil

engagere sig aktivt med de øvrige medlemmer af Kvartetten for Mellemøsten (USA, Rusland og FN) for at håndtere konflikten.

Regeringen er dybt bekymret over voldsoptrapningen, som har medført store civile tab, heriblandt mange børn. Jeg har ved flere lejligheder de seneste dage offentligt givet udtryk for denne bekymring og opfordret alle parter til deeskalering.

Det internationale samfund deler selvsagt den bekymring, hvilket ses i udtalelser fra EU, FN, USA og mange flere, der har samme budskab. Jeg drøftede desuden situationen under mit møde med den amerikanske udenrigsminister Blinken, der selv er dybt engageret i at forsøge at de-eskalere konflikten.

Jeg har selv i direkte henvendelser til mine israelske og palæstinensiske kolleger fremført regeringens klare budskab om at arbejde for at deeskalerte situationen. Konflikten med dens omfattende menneskelige og materielle omkostninger er tragisk, og den kan ikke løses gennem væbnet kamp. Det har de tidligere Gaza-konflikter meget tydeligt dokumenteret. Situationen er særligt uholdbar for civilbefolkningerne, der betaler den største pris for den nyttesløse militære konfrontation.

På mødet i FN's Sikkerhedsråd den 16. maj betonedede FN's særlige udsending, Tor Wennesland, at en humanitær katastrofe var ved at udfolde sig i Gaza. El-kraftværket i Gaza opererer med reduceret kapacitet efter Israels lukning af Kerem Shalom-overgangen og forventes kun at kunne fortsætte den begrænsede elektricitetsproduktion kort tid endnu. Manglen på elektricitet har medført reduktion af rent vand og rensning af kloakvand for hundredetusindvis af indbyggere. Sundhedssystemet er allerede overvældet og kan sandsynligvis ikke håndtere de mange sårede i konflikten.

Raketangrebene fra Hamas og andre militante palæstinensiske grupper mod civile i Israel er helt uacceptable. Regeringen anerkender Israels ret til selvforsvar, men det skal være proportionalt og med maksimal tilbageholdenhed i brugen af magtanvendelse. Det er samtidig vigtigt, at de israelske myndigheder undgår tiltag, der kan eskalere situationen yderligere, herunder i forhold til status quo for de hellige steder i Jerusalem og i forhold til de planlagte udsættelser af palæstinensiske familier fra deres hjem i Sheikh Jarrah og andre områder i Østjerusalem, hvor de har levet i generationer. Danmark deltog den 11. maj i et EU-ledet besøg til Sheikh Jarrah for at understrege synspunktet.

Lige nu er det afgørende, at alle parter udviser tilbageholdenhed og afstår fra handlinger og retorik, der kan tilspidse den allerede højspændte situation. Samtidig understreger den nuværende situation, at en tilbagevenden til status quo er uholdbar, og at det i sidste ende kun er en forhandlet to-

statsløsning mellem Israel og palæstinenserne, der kan skabe den langsigtede fred og stabilitet, som både israelerne og palæstinenserne fortjener.

Der er behov for en løsning, som tager hånd om alle de udfordringer, der i årtier har været kilen til konflikt. Det indebærer en to-statsløsning med grænser baseret på status før besættelsen i juni 1967 med mulighed for landbytte. Jerusalem skal være delt hovedstad for de to stater. Sikkerhedsarrangementer skal tilgodese israelernes sikkerhed i forhold til terrorisme og andre sikkerhedstrusler, herunder regionale trusler, mens de samtidig respekterer palæstinenserens suverænitet. Endelig skal der findes en retfærdig, aftalt og realistisk løsning på flygtningeproblemet.

EU skal gøre en stor indsats for at adressere de grundlæggende årsager til konflikten, som nu har stået på i flere årtier. Det gælder bl.a. i forhold til de fortsatte udvidelser af de israelske bosættelser, der er ulovlige efter folkeretten, og som ofte indebærer tvangsudsættelser af palæstinensiske borgere fra deres boliger. EU bør ligeledes fortsat støtte op om et eventuelt kommende palæstinensisk valg, som skal give de palæstinensiske ledere politisk legitimitet - også i deres egen befolkning. Samlet skal EU arbejde for at ændre de grundlæggende problemer, som gør, at konflikten blusser op med mellemrum.

Jeppe Kofod